

Vissendag 2025

In 2025 was er geen RAVON Vissenweekend georganiseerd, maar wel een Vissendag te Nijmegen op 25 oktober. Hieronder delen Hilde en Fabian hun ervaringen.

Een rijkdom aan ervaringen – door Hilde Ham

Geen vissenweekend in 2025, maar wél een Vissendag op het gastvrije hoofdkantoor van RAVON in Nijmegen. Beginnende en ervaren visliefhebbers, jong en oud, zijn van harte welkom. Leeftijdscriteria komt niet in de vocabulaire van RAVON voor. Niemand kijkt op van een wandelstok meer of minder want die functioneren net zoals contactlenzen en gehoorapparaten als verlengstukken van een menselijk lichaam. Directeur Karin Akkers heet ons van harte welkom, daarna vertelt teamleider van het vissenteam Martijn Schiphouwer over een reeks interessante projecten. Voor de jonkies is het een tamelijk lange zit. Bij hen ontsnapt zo nu en dan stiekem een gaapje. Toch blijft de inhoud ook de twaalfjarigen, die een voetbaltraining hebben laten schieten, van begin tot het eind boeien. Na afloop verplaatsen ze zich snel naar één van de vissenworkshops.

In gedachten verzonken slenter ik naar Ruud Beringen zijn workshop: 'Herkennen van Invasieve waterplanten'. Voor mij een ondergeschoven kindje.

Uitheemse planten die zich hier thuis voelen vermeerderen explosief en spelen in sommige gebieden binnen afzienbare tijd een hoofdrol op het waterflora-toneel. Woekeraars zorgen ervoor dat plassen en sloten compleet dichtgroeien. Onder groene dikke dekens van watercrassula zijn inheemse planten en dieren kansloos. Het determineren van de exoten uit Noord-Amerika, Australië of Zuidoost-Azië in witte teiltjes is lastig. Loepjes helpen maar omdat ik nog niet precies weet op welke details ik moet letten blijft het moeilijk. Hoe kan ik de waterpesten uit elkaar houden? Na een lekkere lunch verzamelen de groepen zich voor de middagexcursies in de buurt van Nijmegen.

Alle elementen trotseren

Ik doe mee aan een Zegenexcursie in de Waal. Zegenvissen is een eeuwenoude vismethode. Nooit eerder gedaan. De vaste rituelen zijn mij onbekend. In waadpakken lopen we de dijk af. Twee mannen dragen een grote witte teil met zegen. Anderen sjouwen emmers, bakken, rugzakken en fototoestellen. Bij

de rand van het water tussen twee kribben staan we stil en kijken we naar donkergrijze laaghangende wolken die dreigend dichterbij komen. Duwbotten passeren en veroorzaken golfslag. Ik ben een groentje die dol is op avontuur en graag het water in wil. Maar opperhoofd Martijn is meteen duidelijk en onverbiddelijk. Geen sprake van. Met mijn lengte van 1.65 m schiet ik schromelijk te kort om het rivierwater in te lopen. Alle lange, stoere mannen die het water ingaan dragen knaloranje reddingsvesten omdat de stroming in de rivier sterk, onberekenbaar en levensgevaarlijk kan zijn. Veiligheid gaat boven alles.

Tot aan hun middel, en soms tot net onder hun oksels ploeteren de oranje mannen gepassioneerd met het zware zegennet in het onstuimige rivierwater. Passerende vracht- en plezierboten zorgen voor nog meer turbulentie. Een fikse regenbui levert daarnaast een gratis douche. De natuur doet zonder erbij na te denken gewoon wat hij wil. Water lozen. Niet meer en niet minder. Niemand moppert. Niemand klaagt. Het gezamenlijk trotseren van alle natuurelementen zorgt juist voor sociale cohesie. We omarmen de wind, het water, de vissen, het zand en Moeder aarde. Vier trekken met de zegen leveren prachtige soorten op zoals een zeldzame sneep, grote windes en de exotische blauwneus.

De afsluitende borrel op het kantoor is verleidelijk maar laat ik deze keer toch aan mijn neus voorbij gaan. In de auto op weg naar huis tel ik mijn 'zegeningen' en geniet in stilte na van alle ontmoetingen, zingevende activiteiten,

weidse vergezichten en vooral de rijkdom aan waardevolle ervaringen.

Schepnetexcursie Leigraaf – door Fabian Smith

Tijdens de Vissendag stond één van de excursies in het teken van het heringerichte deel van de Leigraaf ter hoogte van het dorpje De Horst. Waterschap Rivierenland heeft hier de laatste jaren hard gewerkt om de beek in een meer natuurlijke staat te brengen. Waar de beek eerder was rechtgetrokken kan hij nu weer meanderen, met gevarieerde oevers en afwisselende stroomsnelheden. Daarnaast is op de grens met Duitsland een stuw aanwezig waar een Vislift is aangebracht, hierdoor kunnen vissen migreren tussen de Groesbecker Bach en De Groesbeek. Het waterschap was benieuwd of er wellicht vissen ophopen

DE DAG VOOR DE
VISLIFTHEBBER

VISSENDAG 2025

Een dag vol workshops,
excursies en gezelligheid.

voor de Vislift, want dat zou betekenen dat de vissen de ingang van de Vislift moeilijk kunnen vinden en daardoor mogelijk niet kunnen passeren.

Na een ochtend met een stukje theorie en workshops was het voor de deelnemers tijd om naar buiten te gaan. Het weer zat niet mee: het had de hele ochtend al geregend en voor de middag was nog meer regen voorspeld. Ondanks de regen gingen de deelnemers met goede moed richting de Leigraaf. Na een korte uitleg over het

beekstelsysteem en de recente aanpassingen kon er worden gevestigd. De groep van ongeveer 15 deelnemers bestond deels uit enthousiaste jeugd. Het te water gaan met een waadpak was voor hen een nieuwe, beetje gekke, maar vooral leuke ervaring! Al snel werden de eerste vissen gevestigd. Soorten als tiendoornige stekelbaars, riviergrondel en bierpje waren talrijk aanwezig in het heringerichte deel van de Leigraaf. De stromingsminnende soorten zoals riviergrondel en bierpje horen echt thuis in een Nederlandse beek. In een hoekje net buiten de stroming werd ook een schooltje vetjes en daarnaast tiendoornige stekelbaars gevestigd. Opvallend dat deze soorten met een voorkeur voor stilstaand water toch in de beek werden aangetroffen, dit kan er op wijzen dat de beek niet altijd voldoende stroomt. Na een traject van ongeveer 200 meter te hebben bevestigd werden de vangsten genoteerd en de vissen vervolgens weer vrijgelaten.

Na een korte wandeling stroomopwaarts, richting de grens met Duitsland, werd door de deelnemers al snel de Vislift opgemerkt.

Deze vorm van een vispassage maakte veel indruk. Na een korte uitleg over de werking en de nodige vragen te hebben beantwoord, gingen de schepnetten weer te water. Omdat er in dit gedeelte van de beek meer vegetatie langs de oever aanwezig is, was het interessant om te kijken of hier ook andere soorten werden waargenomen. Naast de eerder gevestigde soorten: tiendoornige stekelbaars, bierpje en riviergrondel, werden ook twee jonge zeeltjes gevestigd. Een soort die voornamelijk in stilstaand vegetatierijk water voorkomt. De verwachting meer plantenminnende soorten aan te treffen werd dus bevestigd. Het aantal gevestigde vissen in het deel voor de Vislift was beduidend lager dan het aantal in het heringerichte deel van de Leigraaf.

Met uitzondering van één moment heeft het helaas de hele excursie geregend. Daarom werd besloten om iets eerder te stoppen en is de groep weer richting het kantoor in Nijmegen gereden voor de afsluiting en borrel. Ondanks het slechte weer was het toch een geslaagde schepnetexcursie met best een aardig aantal gevestigde vissen. Het aantal vissoorten viel wat tegen, maar mogelijk heeft dit te maken met de zeer recente heringerichting. Wellicht vestigen de komende jaren meer soorten zich in dit gedeelte van de Leigraaf. Opvallend was daarnaast dat er geen exoten werden gevestigd tijdens de excursie; een goed teken!

Juveniele houting in een plasje in de uiterwaarden

De gevestigde houting (Foto: Arthur Neuteboom Spijker) en de vangstlocatie (Foto: Peter Oskam).

Op 4 april 2026 ving we met Vissenwerkgroep De Prik in de uiterwaarden bij Leuvenheim dit visje van bijna 3 centimeter in een klein plasje. Het bleek een juveniele Noordzeehouting te zijn, nog in transitie van larve naar vis. Determinatie was lastig, omdat typische kenmerken zoals de kleinere vetvin nog niet goed ontwikkeld zijn. Dit exemplaar is vrijwel zeker begin maart met het hoge water meegekomen en (nadat het water vrij plotseling weer daalde) per abuis in de plas achtergebleven. Houtinglarven drijven na het uitkomen de rivier af, deze jonge Noordzeehouting is waarschijnlijk eind februari uit het ei gekomen.

Arné Hissink